

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

-обавезна садржина- свака рубрика мора бити попуњена

(сви подаци уписују се у одговарајућу рубрику, а назив и место рубрике не могу се мењати или изоставити)

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ
<p>1. Датум и орган који је именовао комисију</p> <p>31.05.2019. године, Наставно-научно веће Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду</p> <p>2. Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назива уже научне области за коју је изабран у звање, датума избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:</p> <ul style="list-style-type: none">
• др Светлана Костовић, председница Комисије редовни професор, ужа научна област: Педагогија, датум избора у звање редовног професора: 28.03.2013. године, Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду;
• др Ира Проданов Крајишник, члан Комисије редовни професор, ужа научна област: Музикологија, датум избора у звање редовног професора: 21.04.2016. године, Академија уметности, Универзитет у Новом Саду;
• др Миомира Ђурђановић, ментор и члан Комисије ванредни професор, ужа научна област: Методика наставе музичке културе, датум избора у звање ванредног професора 15.10.2014. године, Факултет уметности, Универзитет у Нишу.
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ
<p>1. Име, име једног родитеља, презиме:</p> <p>Милена, Милан, Миловановић</p> <p>2. Датум рођења, општина, држава:</p> <p>01.04.1984. године, Крагујевац, Република Србија</p>

3. Назив факултета, назив студијског програма дипломских академских студија – мастер и стечени стручни назив

Академија уметности Универзитета у Новом Саду, Студијски програм – клавир, мастер музички уметник

4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија

2012. година, Методика наставе – Филозофски факултет Универзитета у Новом Саду

5. Назив факултета, назив магистарске тезе, научна област и датум одбране:

6. Научна област из које је стечено академско звање магистра наука:

ШНАСЛОВ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Квалитет савременог уџбеника за наставу клавира

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са знаком броја страна, поглавља, слика, шема, графикона и сл.

Докторска дисертација написана је на српском језику (латиница), а резиме је на српском и енглеском језику. Докторска дисертација је написана на 127 страна и има 7 поглавља: *Увод, Теоријски оквир, Пројекат истраживања, Истраживање уџбеника за клавир за почетнике млађег школског узраста, Импликације за креирање уџбеника за клавир за почетнике млађег школског узраста, Прилози и Литература*. У докторској дисертацији се налазе 4 табеле и 6 прилога, а за потребе израде докторске дисертације коришћена је 81 референца. Докторска дисертација је у техничком смислу урађена у складу са важећим универзитетским стандардима.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Наслов докторске дисертације је јасно дефинисан, одражава суштину испитиване проблематике и директно указује на циљ истраживања.

Комисија сматра да је наслов јасан и прецизан.

У уводном делу докторске дисертације систематично и прегледно су изнете потребе истраживања, као и проблем истраживања. Истакнута је актуелност теме из перспективе наставе клавира и образложене су потребе и важност спровођења истраживања дефинисаног у наслову дисертације.

У другом делу докторске дисертације изложен је теоријски оквир. Теоријски оквир представља јасан аналитички конструисан оквир, који презентује релевантна и актуелна сазнања о проблематици којом се дисертација бави. Теоријски оквир чине следећа потпоглавља: *2.1 Социокултурна теорија и савремена настава, 2.2 Савремена настава клавира, 2.3 Уџбеници, 2.4 Уџбеници и савремена настава*

клавира, 2.5 *Квалитет уџбеника*. У наведеним потпоглављима теоријски оквир је јасно постављен и одговара потребама истраживања.

У трећем поглављу докторске дисертације под називом *Пројекат истраживања* изложен је методолошки приступ проблему истраживања. *Предмет и проблемско поље истраживања* (3.1) јасно су постављени и указују на потребу и значај проучавања квалитета уџбеника за клавир. *Циљ истраживања* (3.2) је проучавање квалитета постојећих уџбеника за наставу клавира у категоријама квалитета: наставних садржаја, дидактичког обликовања наставних садржаја и језика и других медија уџбеника. Циљеви истраживања експлицитно су одређени и операционализовани кроз истраживачке задатке. *Методе истраживања* (3.3) су јасно и прецизно наведене, а то су компаративна анализа садржаја за анализу одабраних уџбеника за клавир и дескриптивна метода за интерпретацију резултата компаративне анализе и објашњење импликација за креирање новог савременог уџбеника за наставу клавира за почетнике млађег школског узраста. Инструменти истраживања су стандарди и индикатори квалитета уџбеника конструисани на основу теоријског оквира дисертације и детаљно су представљени. У докторској дисертацији коришћена су 3 стандарда и 38 индикатора квалитета, од чега 8 индикатора за први стандард квалитета, 23 индикатора за други стандард квалитета и 7 индикатора за трећи стандард квалитета. Први стандард квалитета је постављен у домену квалитета наставних садржаја, други у домену квалитета дидактичког обликовања наставних садржаја и трећи у домену језика и других медија уџбеника. Уџбеници за наставу клавира, који су одабрани за анализу у докторској дисертацији, јасно су наведени и намењени су почетницима млађег школског узраста.

У четвртом поглављу докторске дисертације приказани су и анализирани резултати компаративне анализе садржаја три инострана и једног националног уџбеника за клавир за почетнике млађег школског узраста. *Резултати истраживања* (4.1) изложени су прегледно по јасно означеним стандардима и индикаторима квалитета и адекватно су анализирани. У четвртом поглављу презентована је и *Дискусија о резултатима истраживања уџбеника за клавир за почетнике млађег школског узраста* (4.2). Дискусија је свеобухватно написана, а добијени резултати су критички и аргументовано анализирани. Интерпретација резултата показује кандидаткињино темељно познавање теме којом се бави и способност довођења у везу добијених резултата са досадашњим сазнањима.

У петом поглављу докторске дисертације изложене су импликације за креирање новог, савременог уџбеника за клавир за почетнике млађег школског узраста засноване на резултатима истраживања. Довођењем у везу добијених резултата истраживања са начелима креирања уџбеника темељно изложеним у теоријском оквиру истраживања, кандидаткиња даје свој јасан допринос важној теми унапређења квалитета уџбеника за наставу клавира у нашем музичком школству.

У шестом поглављу докторске дисертације изложено је 6 прилога у којима су изложене импликације за креирање уџбеника за клавир у виду примера за подстицање: креативности ученика, евалуације и самоевалуације, излагања сопственог мишљења ученика, као и примери: секвенцираног задатка, разматрања карактеристика композиција у контексту интерпретације, проблематизовања

наставних садржаја.

У седмом поглављу дат је попис цитираних извора литературе. Избор литературе је адекватан, јер обухвата актуелне релевантне радове из области којом се дисертација бави.

Комисија процењује да су сви делови дисертације успешно урађени као и да су циљеви и резултати истраживања представљени на одговарајући начин и у складу са научно-методолошким захтевима.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у часопису са СЦИ листе односно са листе министарства надлежног за науку када су у питању друштвено-хуманистичке науке. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду о томе.

1. Milovanović, M. (2015). Prikaz udžbenika „Group Piano Course”. *Metodički vidici* 6(6), 231–248. UDC 786.2(075.2)(049.32). UDC 78:37(049.32). ISSN 2334-7465. COBISS.SR-ID 520825956 (M53) <https://doi.org/10.19090/mv.2015.6.231-248>.
<http://metodickividici.ff.uns.ac.rs/index.php/MV/article/view/1418/1440>
2. Milovanović, M. (2017). Analiza udžbenika za grupnu nastavu klavira za početnike mlađe školske dobi. *Napredak*, 158(1–2), 165–182. UDK 303.64: [371.671:786.1]-053.5. ISSN 1330-0059 (M53)
3. Milovanović, M. i Đurđanović, M. (2018). Didaktičko oblikovanje nastavnih sadržaja u udžbenicima za klavir. U: A. Radočaj-Jerković (ur.). *Komunikacija i interakcija umjetnosti i pedagogije* Drugi međunarodni znanstveni i umjetnički simpozij o pedagogiji u umjetnosti (str. 297–311). Osijek: Umjetnička akademija u Osijeku Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Republika Hrvatska. UDK 372.8:78. ISBN 978-953-8181-03-0. CIP 140912029 (M33)
4. Milovanović, M. (2019). Kvalitet udžbenika za grupnu nastavu klavira. U: A. Pešikan i J. Stevanović (ur.). *Udžbenik: stara tema pred izazovima savremenog doba* (str.169–180). Beograd: Institut za pedagoška istraživanja. UDK 371.671.046.12/.14(082). ISBN 978-86-7447-143-2. COBISS.SR-ID 277454860 (M44)

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Најзначајнији резултат спроведеног истраживања је да сви анализирани уџбеници за клавир испуњавају више од 50 процената захтева постављених

стандардима и индикаторима квалитета.

Према првом стандарду и одговарајућим индикаторима квалитета закључак је да сви анализирани уџбеници за клавир за почетнике млађег школског узраста садрже адекватне наставне садржаје, који ученицима омогућавају усвајање основа свирања клавира, али и да сви анализирани уџбеници садрже одређене недостатке.

Према другом стандарду и одговарајућим индикаторима квалитета два од четири анализирани уџбеника и квантитативно и квалитативно одговарају потребама савременог уџбеника за клавир у домену дидактичког обликовања наставних садржаја.

Према трећем стандарду и одговарајућим индикаторима квалитета сви уџбеници се могу сматрати адекватним у домену квалитета језика и других медија уџбеника.

Резултати истраживања показују да су сви анализирани уџбеници адекватни за коришћење у данашњем музичком школству, али да у сваком од анализираних уџбеника постоје одређени недостаци.

Резултати показују да сваки од анализираних уџбеника има довољан број добрих карактеристика, а по свом квалитету се нарочито истичу 2 од 4 анализирани уџбеника и самим тим могу дати већи допринос савременој настави клавира.

Посматрајући резултате спроведене компаративне анализе уџбеници *Group piano course* и *Keyboard aktiv* бољег су квалитета од уџбеника *Easiest piano course* и *Školica za klavir*, а оно што их суштински издваја и чини одговарајућим уџбеницима за савремену наставу клавира је распоред наставних садржаја по наставним јединицама. Наведени начин креирања уџбеника за клавир чини их сличним уџбеницима које ученици користе из других предмета и омогућава ученицима усвајање јасно структурираних знања.

На основу презентованих резултата истраживања може се извести закључак да је за потребе нашег музичког школства корисно радити на унапређењу квалитета уџбеника за клавир у погледу превазилажења недостатака који се могу наћи у постојећим уџбеницима за клавир.

Значајне импликације за креирање новог савременог уџбеника за клавир на основу резултата компаративне анализе постојећих уџбеника и на основу сазнања о могућностима уџбеника као посебне врсте књиге су:

- инкорпорирање текста као важног елемента за усвајање знања,
- разноврсно ликовно-графичко обликовање наставних садржаја,
- адекватно коришћење свих елемената дидактичког обликовања наставних садржаја на страницама уџбеника,
- планирање простора за рад ученика у самом уџбенику,
- инкорпорирање задатака за подстицање развоја критичког и креативног мишљења ученика,
- инкорпорирање проблематизованих наставних садржаја,
- инкорпорирање игара,
- коришћење елемената за пружање повратних информација ученика о степену њиховог напредовања,
- обликовање наставних садржаја по наставним јединицама.

VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.

*Комисија закључује да се приказ и тумачење резултата истраживања, које је спроведено у оквиру докторске дисертације *Квалитет савременог уџбеника за наставу клавира могу сматрати адекватним и коректним, те даје позитивну оцену за начин приказа и тумачење резултата истраживања.**

IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:

1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме

Докторска дисертација *Квалитет савременог уџбеника за наставу клавира* маг. муз. умет. Милене Миловановић написана је у складу са образложењем наведеним у пријави теме дисертације

2. Да ли дисертација садржи све битне елементе

Дисертација садржи све битне елементе.

3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци

Комисија оцењује да наведена докторска дисертација пружа значајан допринос на пољу методике наставе клавира. Имајући у виду да у Србији до сада нису рађена истраживања уџбеника за наставу клавира наведена дисертација је значајно допринела њиховом проучавању и унапређењу њиховог квалитета. Разматрањем уџбеника за наставу клавира кроз истовремено сагледавање квалитета наставних садржаја, дидактичког обликовања наставних садржаја и језика и других медија уџбеника обезбеђени су резултати корисни будућим ауторима уџбеника за наставу клавира. Истовремено, прикупљени резултати и формиран закључци и импликације за креирање новог уџбеника могу бити корисни и наставницима клавира

4. Недостаци дисертације и њихов утицај на резултат истраживања

Докторска дисертација не садржи недостатке који су могли утицати на резултате истраживања

X ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене дисертације, комисија предлаже:

На основу укупне оцене докторске дисертације, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Новом Саду и Сенату Универзитета у Новом Саду да се докторска дисертација под насловом: *Квалитет савременог уибеника за наставу клавира* прихвати, а кандидату одобри одбрана.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

др Светлана Костовић, редовни професор,
Филозофски факултет, Универзитет у Новом Саду,
председник Комисије

др Ира Проданов Крајишник, редовни професор,
Академија уметности, Универзитет у Новом Саду,
члан Комисије

др Миомира М. Ђурђановић, ванредни професор,
Факултет уметности, Универзитет у Нишу,
ментор и члан Комисије

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај.